

ROMULUS SEIŞANU

**DOBROGEA
GURILE DUNĂRII ȘI
INSULA ȘERPILOR**

SCHITĂ MONOGRAFICĂ, STUDII ȘI DOCUMENTE

TIPO MOLDOVA

ROMULUS SEIȘANU

DOBROGEA
GURILE DUNĂRII
și
INSULA ȘERPILOR

SCHIȚĂ MONOGRAFICĂ
STUDII ȘI DOCUMENTE

Prezenta lucrare a fost reprodusă după:

Romulus Seișanu, DOBROGEA – Gurile Dunării și Insula Șerpilor – Schiță monografică, Studii și documente, tipărită în anul 1928 la Editura ziarului UNIVERSUL, București – Strada Brezoianu Nr. 7-9-11.

Redacția Editurii TIPOMOLDOVA a intervenit doar în actualizarea ortografiei după Normele Academiei Române.

Coperta: *Cristian Almășanu*

EDITAT CU SPRIJINUL MINISTERULUI EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SEIȘANU, ROMULUS

Dobrogea Gurile Dunării și Insula Șerpilor /
Romulus Seișanu. -Iași, TipoMoldova, 2004

Bibliogr.

ISBN 973-8422-65-5

94(498:8)

94(477)(262.5)(210.7 Șerpilor)

Redactor: *Aurel Stefanachi*

Culegere text: Constantin Hușanu, Violeta Perju

Bun de tipar: *R. Ungureanu*

Tehnoredactor: Constantin Hușanu

ISBN: 973-8422-65-5

© Tipografia Moldova

Iași, 2004

Tipărit la **Tipografia Moldova**,

Bulevardul Carol I Nr. 3-5, Iași

Telefon/Fax: 0232206549

E-mail: tipo@artecom.net

ROMULUS SEIȘANU

DOBROGEA

GURILE DUNĂRII
și
INSULA ȘERPILOR

SCHIȚĂ MONOGRAFICĂ
STUDII ȘI DOCUMENTE

TABALA DE MATERII

Dobrogea românească în Evul Mediu	5
Din hrisovul lui Mircea cel Bătrân pentru mânăstirea Cozia	6
Porunca dată căpeneiilor Dârstorului	6
PREFĂTĂ	9
INTRODUCERE	15
NUMIRI VECHI. - ORIGINEA NUMELUI „DOBROGEA”	26
CARTOGRAFIA MEDIEVALĂ A DOBROGEI	27
Charta lui Baptista Homanni (sec. XVII)	28
Charta lui Giacomo Cantelli da Vignola (1686)	29
....	29
Charta lui I. Bapt. Homanno (sec. XVIII)	30
CAPITOLUL I	35
Considerațiuni geologice	35
1. Originea și formațiunea soclului continental dobrogean	35
HARTA GEOLOGICA A DOBROGEI	36
D. G. Vâlsan :	39
Dr. D. Grecescu :	39
OSTIA DANUBII	48
Valea	53
DESCRIEREA GEOMETRICĂ A DOBROGEI	61
CARTOGRAFIE	62
HÂRTILE MAGNETICE ALE DOBROGEI VECHI	65
DUNĂREA INTRE TURK-SMIL ȘI MĂCIN	67
REGIUNEA MĂCIN—ISACCEA	67
MUNȚII MACINULUI —	68
REGIUNEA ISACCEA—TULCEA—BABADAG. —	69
REGIUNEA DELTEI	70
CANALUL SULINA	73
BRAȚUL SF. GHEORGHE	73
DELTA	73
CANALUL „REGINA ELISABETA”	79
este lung de 5 km., lat de 20 m. și adânc de 2 m: Cheltuielile pentru executarea lui s-au ridicat la suma de 79.000 lei. El leagă laguna Razimului de lacul Babadag	79
REGIUNEA LAGUNEI RAZIMULUI.—	79
LACUL BABADAG	80
COASTA MAREI NEGRE. —	80
COASTA DE ARGINT. —	81

FARURILE.— SULINA.—	82
SF. GHEORGHE—	82
CONSTANȚA.—	83
TUZLA.—	83
MANGALIA.—	83
SABLA.—	83
CALIACRA.—	84
LACURILE SĂRATE.—	84
REGIUNEA HARȘOVA - GURA DOBROGEI	85
REGIUNEA STEPEI IERBOASE. —	86
REGIUNEA DELIORMANULUI. —	86
INSULA ȘERPILOR	87
LEGENDA LUI ACHILE. —	88
FAUNA ȘI FLORA DOBROGEI	92
FLORA. —	93
Aria geografică a plantelor mai însemnate din Dobrogea.....	96
CEREALELE. — TERENURILE DE CULTURĂ	96
SOLUL DOBROGEAN	97
LITERATURA	97
PARTEA a II-a	101
Considerații istorice	101
I. Topografia antică a Dobrogei	101
ORAȘELE, CETĂȚILE ȘI AŞEZĂRILE DIN DOBROGEA ANTICĂ	101
.....	101
II. DOBROGEA ÎN ANTICHITATE	109
Populația. — Expedițiile Fenicienilor, Egiptenilor, Perșilor și Macadanenilor. — Orașele grecești. — Dominația macedoneană. — Sciții. — Civilizația elenă.	109
EMIGRAREA SCIȚILOR	114
EXPEDIȚIILE GETO-SCIȚILOR ÎMPOTRIVA BIZANTINILOR ...	115
EXPEDIȚIA LUI DARIU ÎMPOTRIVA SCIȚILOR	116
Marele geograf și istoric, Herodot, în Istoriile sale, povestește peripețiile expediției lui Dariu, regele Perșilor, în Dobrogea și peste Istru (Dunărea) împotriva Sciților.	116
EXPEDIȚIA LUI FILIP AL II-lea MACEDONEANUL	118
EXPEDIȚIA LUI ALEXANDRU CEL MARE (SEC. IV ÎNAINTE DE CHR.)	118
EXPEDIȚIA LUI LYSIMACH	119
ROMANII IN SCYTHIA MINOR (Dobrogea)	121
POETUL ROMAN, OVIDIU, LA TOMI	127
DELA CLAUDIU LA TRAIAN	129

EXPEDIȚIA ÎMPĂRATULUI TRAIAN IN SCYTHIA MINOR	130
ORGANIZAREA MILITARĂ	134
ORGANIZAREA ADMINISTRATIVĂ	137
CIVILIZAȚIA ROMANĂ	138
Mithraismul, Cultul Solar si Creștinismul	141
BARBARII	144
DOBROGEA SUB JUSTINIAN	148
RUȘII VAREGI ÎN DOBROGEA. —.....	152
DUCATUL PARISTRION	156
PRINCIPATUL LUI BALICA	157
PRINCIPATUL LUI DOBROTIKI	158
DOBROGEA ROMÂNEASCĂ SUB MIRCEA-CEL-BĂTRÂN	160
DOBROGEA SUB DOMINAȚIA TURCILOR.....	162
MANGALIA PE LA MIJLOCUL SEC. XVII.	166
POPULAȚIA DOBROGEI IN TIMPUL DOMINAȚIEI OTOMANE....	169
I — ROMÂNII.....	169
BISERICI ȘI ȘCOLI ROMANEȘTI.	177
II. — TURCO-TATARII	181
III. — BULGARII.....	181
IV. — CAZACII ZAPOROJANI ȘI LIPOVENII.....	183
V. - GERMANII	187
VI. - CERCHEZII, LAZII, ARABII, GĂGĂUȚII ȘI HIRCOII.....	188
POPULAȚIA DUPĂ NAȚIONALITĂȚI ÎN 1850—1878. —	189
DOBROGEA ÎN SECOLUL XIX	191
CUM A FOST ÎNCOROPORATĂ DOBROGEA LA ROMÂNIA.....	194
Tratatul de la San-Ştefano. Congresul și tratatul de la Berlin, — Istoria unei frontiere	194
CONGRESUL ȘI TRATATUL DE PACE DE LA BERLIN	195
DOMNITORUL CAROL DESPRE DOBROGEA	196
ISTORIA UNEI FRONTIERE	197
OCUPAREA DOBROGEI DE ROMANI. —.....	198
INTRAREA TRIUMFALĂ A ARMATEI ROMÂNE ÎN DOBROGEA	200
Frontiera Româno-bulgară. — Afacerea Arab-Tabia. — Conflictul Ruso-român	201
<i>Fixarea frontierei de la Sud.</i> —	203
CĂLĂTORIA DOMNITORULUI CAROL ÎN DOBROGEA (1878).....	203
Raportul telegrafic adresat guvernului Brătianu de Mihail Cogălniceanu,ministrul de interne.....	203
Kiustendje 19/31 Octombrie 1879	203
POPULAȚIA	205

POPULAȚIUNEA DUPĂ ORIGINEA ETNICĂ	205
<i>POPULAȚIA RURALĂ DUPĂ DENSITATE</i>	206
<i>Numărul contribuabilitelor (dări personale) după situațiile financiare ale Tezaurului Public :</i>	207
POPULAȚIA DOBROGEI ÎN 1908, DUPĂ ORIGINEA ETNICĂ :	208
POPULAȚIA PE JUDEȚE ÎN 1910.....	209
POPULAȚIA DOBROGEI VECHI ȘI NOI PE JUDEȚE : ÎN ANUL 1914.....	209
POPULAȚIA URBANĂ ȘI RURALĂ ÎN 1915	209
NAȚIONALITĂȚILE.....	212
STATISTICA POPULAȚIEI GERMANE DIN DOBROGEA (1922).215	
REGIMUL EXCEPTIONAL ȘI CONSTITUȚIA DOBROGEI	217
DREPTURILE POLITICE	219
Regimul proprietății și colonizările.....	220
CIVILIZAȚIA ROMÂNĂ ÎN DOBROGEA	226
PODURILE DE PESTE DUNĂRE	231
PODUL PESTE BORCEA	233
PORTUL CONSTANȚA.....	236
CANALUL CERNAVODA-CONSTANȚA	238
CABLUL CONSTANȚA—CONSTANTINOPOL.	238
PORTUL SULINA.	239
PORTURILE SF. GHEORGHE, MANGALIA, BALCIC ȘI CAVARNA. (.....	239
MARINA COMERCIALĂ	240
NAVIGAȚIA	242
Canalurile din regiunea Deltei și a lagunelor.....	242
Cercetările arheologilor români în Dobrogea	246
Numismatica	252
ÎNVĂȚĂMÂNTUL PUBLIC ȘI CULTELE.....	254
ORGANIZAREA JUDICIARĂ.....	256
DOBROGEA DIN PUNCTUL DE VEDERE ECONOMIC	257
DEZVOLTAREA ORAȘELOR ȘI A SATELOR.....	259
TOPONIMIA	264
BULGARIИ și DOBROGEA.....	266
ÎMPĂRTIREA ADMINISTRATIVĂ.....	271
Marca Dobrogei: Un scut cu doi delfini. Județul Constanța: marca județului: O galeră romană.....	271
MUNICIPIUL CONSTANȚA	271
Județul Tulcea (marca jud. un scut și doi delfini).	273
Județul Durostor.....	274

Județul Caliacra.....	276
Istoricul Presei Dobrogene.....	277
BIBLIOGRAFIE — CARTOGRAFIE.....	282
STUDII INFORMAȚIUNI ȘI HĂRȚI RELATIVE LA DUNAREA DE JOS, DELTA DUNĂRII ȘI A LACURILOR DIN DOBROGEA	
.....	291